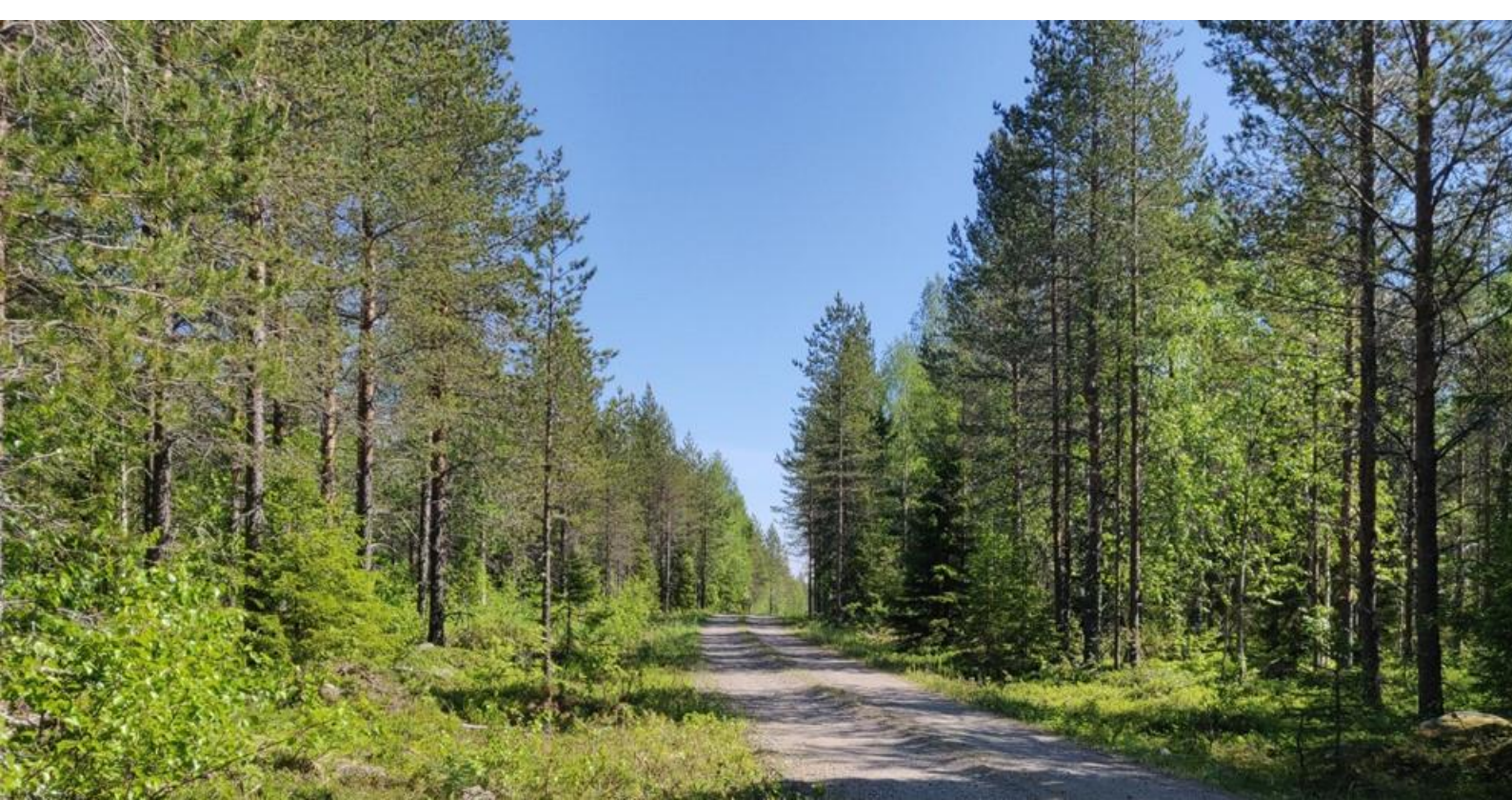

SIMON KUNTA

Leilisuon tuulivoimapuiston osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

2.10.2023

1 Yhteystiedot

Kaavoituksesta vastaava:

Simon kunta
Virastotalo
Ratatie 6
95200 Simo

Ilkka Soukka
Tekninen johtaja
p: +358 40 069 1616
ilkka.soukka@simo.fi

Kaavoitus- ja YVA-konsultti

FCG Finnish Consulting Group
Elektroniikkatie 6 (III krs.)
90580 Oulu

Kaavoitus:

Erika Brusila
Projektipäällikkö
p: +358 41 731 3542
erika.brusila@fcg.fi

Ympäristövaikutusten arviointimenettely:

Leila Väyrynen
YVA-projektipäällikkö
p: +358 40 541 2306
leila.vayrynen@fcg.fi

YVA-yhteysviranomainen:

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus**
Kirjaamo
PL 8060
96101 Rovaniemi

Yhteysviranomainen:

Ylitarkastaja
Hannu Raasakka
p: +358 400 698 651
hannu.raasakka@ely-keskus.fi

Hankkeesta vastaava:

Myrsky Energia Oy
Salomonkatu 17 A 15
00100 Helsinki

Yhteyshenkilö:
Hankekehityspäällikkö
Ville Suorsa
p: +358 40 6834224
ville@myrsky.fi

Sisällysluettelo

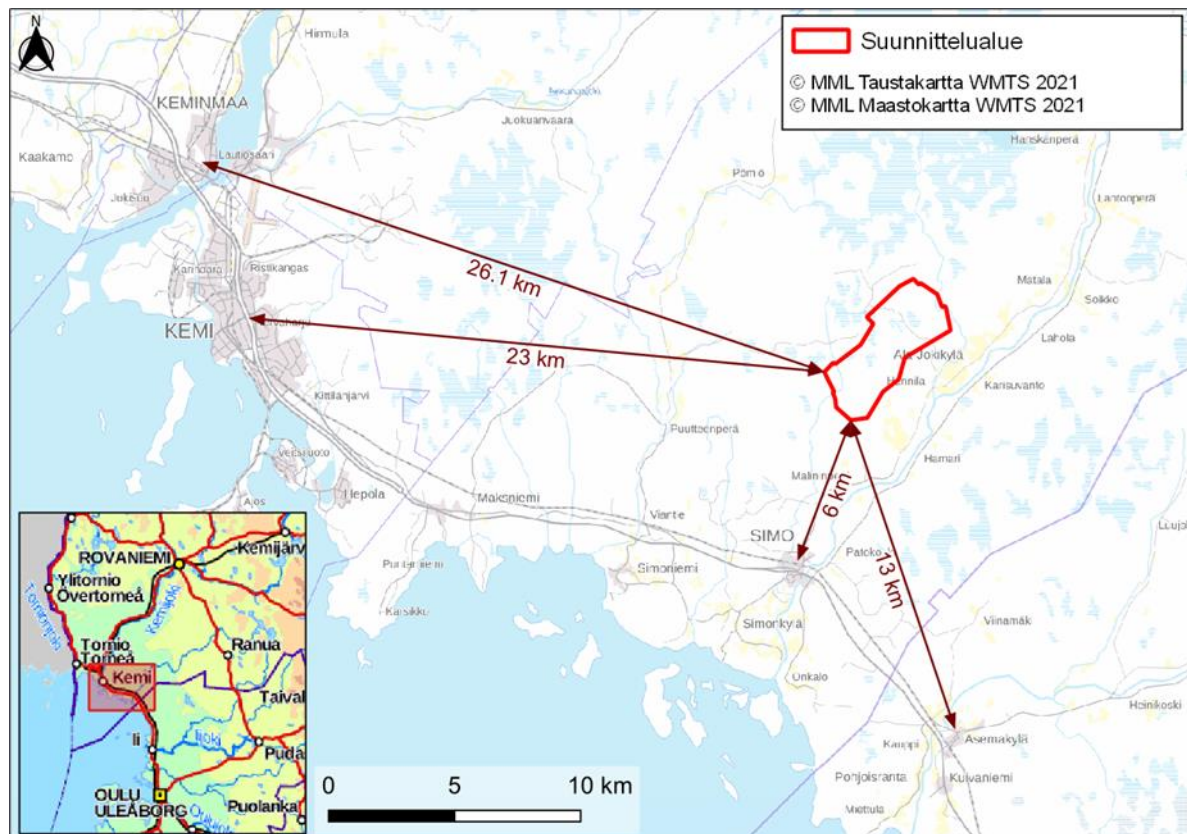
1	Yhteystiedot.....	2
2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	4
3	Hankkeen kuvaus	4
4	Suunnittelutehtävä ja tavoitteet	5
5	Suunnittelun lähtökohdat.....	7
5.1	Suunnittelualue	7
5.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	8
5.3	Maakuntakaava	9
5.4	Yleis- ja asemakaavat.....	13
5.5	Vireillä olevat kaavat ja muut maankäyttösuunnitelmat	13
5.6	Maanomistus.....	14
6	Selvitykset ja vaikutusten arviointi.....	14
6.1	Vaikutusten arvioinnista.....	15
6.2	YVA-prosessissa tuotettava selvitysaineisto	15
6.3	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen	16
7	Osallistuminen ja vuorovaikutus	17
7.1	Osalliset	18
7.2	Osallistuminen	19
8	Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu.....	19

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Leilisuon tuulivoimapuistohankkeessa toteutetaan YVA-lain (252/2017) mahdollistamaa YVA- ja kaavamenettelyn yhdistämistä. Menettelyssä syntyy sekä kaava että hankkeen YVA. Yhteismenettelyssä kaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sisältää YVA-lain mukaisen YVA-suunnitelman ja kaavan valmisteluaineisto sisältää YVA-lain mukaisen YVA-selostuksen. Sekä hankkeen kaava että YVA ovat Suomen lainsäädännön määrittämiä kokonaisuuksia, joiden tarkoitus on selvittää tuulivoimapuiston rakentamisen mahdollisuudet sekä tuottaa mahdollisimman laadukas kaava, jonka perusteella tuulivoimaloiden rakennusluvut on mahdollista myöntää. **Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan asiakirjojen tulee kuitenkin olla yhteismenettelyssä erilliset. Tämän vuoksi Leilisuon tuulivoimahankkeessa on päädytty laatimaan tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma.**

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään kaavoituksen lähtökohdat, tavoitteellinen aikataulu sekä osallistumis- ja arviointimenettely. OAS:ssa esitetään, mitä suunnitellaan ja mihin, kuvataan suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet sekä kaavaprosessin aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit, nimetään osalliset, kuvataan milloin ja miten alueen suunnitteluun voi osallistua, esitetään kaavaprosessin tavoitteellinen aikataulu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) päivitetään tarvittaessa kaavatyön edetessä.

3 Hankkeen kuvaus

Kuva 1. Hankealueen sijainti.

Hankkeesta vastaavana toimiva Myrsky Energia Oy suunnittelee yhteensä 8 tuulivoimalaa käsittävää Leilisuon tuulivoimapuistoa Simon kuntaan Lapin maakuntaan. Suunnittelualue on kooltaan noin 1270 hehtaaria. Tuulivoimapuiston yleiskaavan laatiminen toteutetaan rinnan YVA-menettelyn kanssa. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa on yhteensä neljä vaihtoehtoa:

- VE0: hanketta ei toteuteta
- VE1: Leilisuon hankealueelle rakennetaan yhteensä 8 uutta tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.
- VE2: Leilisuon hankealueelle rakennetaan yhteensä 8 uutta tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä.
- VE3: Leilisuon hankealueelle rakennetaan enintään 14 uutta tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Hankealueella tuotettu sähkö on tarkoitus siirtää valtakunnanverkkoon suunnittelualueen lounais-eteläpuolella sijaitsevan Fingrid Oyj:n Simojoen sähköaseman kautta. Sähkönsiirto tuulivoimaloilta sähköasemalle toteutetaan maakaapeleilla.

Yleiskaavaluonnosvaihtoehdot perustuvat YVA:n vaihtoehtoihin VE1 ja VE2, joissa on 8 tuulivoimalaa. Suunnittelualue voi tarkentua kaavoitusprosessin edetessä ja alueelle tehtävien selvitysten tulosten perusteella.

Suunniteltu tuulivoimapuiston alue sijoittuu Simon kunnan keskiosaan Leilisuon alueelle noin 6 kilometriä Simon keskustasta koilliseen. Etäisyyttä Kemin keskustaan 23 kilometriä ja Keminmaahan 26 kilometriä.

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueella ei ole peltoalueita. Suunnittelualueelle sijoittuu runsaasti turvemaita, joista osa on ojitettu. Myös ojittamattomia suoalueita sijoittuu suunnittelualueen lounais-, etelä ja itäosiin. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee Torosuon turvetuotantoalue. Lähiseudulla on muutamia maa-aineksenottoaikoja, joista lähin on Tirola noin 1,9 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Lähimmät laajemmat peltoalueet, joiden ympäristössä on myös nauhamaista asutusta, sijoittuvat suunnittelualueen itäpuolelle Ala-Jokikylään Pohjoispuolentien ja Simojoen varteen joen länsi-pohjoispuolelle. Suunnittelualueen koillispuolelle sijoittuu laaja Martimoaavan suoalue.

Suunnittelualuetta lähimpänä sijaitsevat asutuskeskittymät ovat Hamarin ja Karisuvannon kylät Simojokivarressa yli kahden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Lähin taajama-alue on Simon aseman seudulla lähimmillään yli viiden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Muita lähistölle sijoittuvia taajamia ovat Simon kirkonkylä (10 km), Iin Kuivaniemen Asemakylä (12 km) ja Maksniemi (14 km).

4 Suunnittelutehtävä ja tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimapuiston toteuttaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy MRL 37 §:n mukaisesti Simon kunnanvaltuusto. Yleiskaava laaditaan siten, että tuulivoimaloiden rakennusluvut voidaan myöntää lainvoimaisen osayleiskaavan perusteella MRL:n 77a §:n mukaisesti.

Osayleiskaavan tarkoituksena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Leilisuon tuulipuistohanke vahvistaa Suomen energiahuoltoa ja edistää Suomen energiaomavaraisuutta. Lisäksi hanke edesauttaa Suomen hallituksen uuden ilmasto- ja energiastrategian toteutumista, jonka valtioneuvosto hyväksyi 30.6.2022. Strategian yhtenä tavoitteena on uusiutuvan energian tuotannon edistäminen. Petteri Orpon hallitusohjelman (2023) tavoitteena on, että Suomen energiaomavaraisuutta vahvistetaan kestäväällä tavalla edistämällä puhtaan energian siirtymää. Lisäksi uusiutuvan energian osuutta energiantuotannossa kasvatetaan ja edistetään toimia, joiden avulla fossiilisista polttoaineista luovutaan sähkön ja lämmön tuotannossa viimeistään 2030-luvulla.

Lapin liitto on sitoutunut Suomen kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumukseen 2050 omalla Kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksellaan. Tämän avulla pyritään pienentämään Lapin liiton päästöjä, vähentämään luonnonvarojen kulutusta ja sitouttamaan koko työyhteisö ympäristötekoihin. Lisäksi Lapin liitto edistää hanketoiminnallaan YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda2030 kestävä kehityksen erilaisia globaaleja tavoitteita. Näihin kuuluu muun muassa edullisen, luotettavan, kestävä ja uudenaikaisen energian varmistaminen kaikille.

Lapin maakuntaohjelma eli Lappi-sopimus on lakisääteinen kehittämisstrategia, joka esittää kokonaiskuvan kehittämisestä ja rahoituksen suuntaamisesta maakunnassa, sekä pitkän tähtäimen tulevaisuuskuvat. (Lapin Liitto 2021). Viimeisin Lappi-sopimus on tehty vuosille 2022–2025, ja se on hyväksytty Lapin liiton valtuustossa 29.11.2021. Lappi-sopimus pitää sisällään Lapin maakuntaohjelman 2022–2025 sekä maakuntasuunnitelman vuoteen 2040.

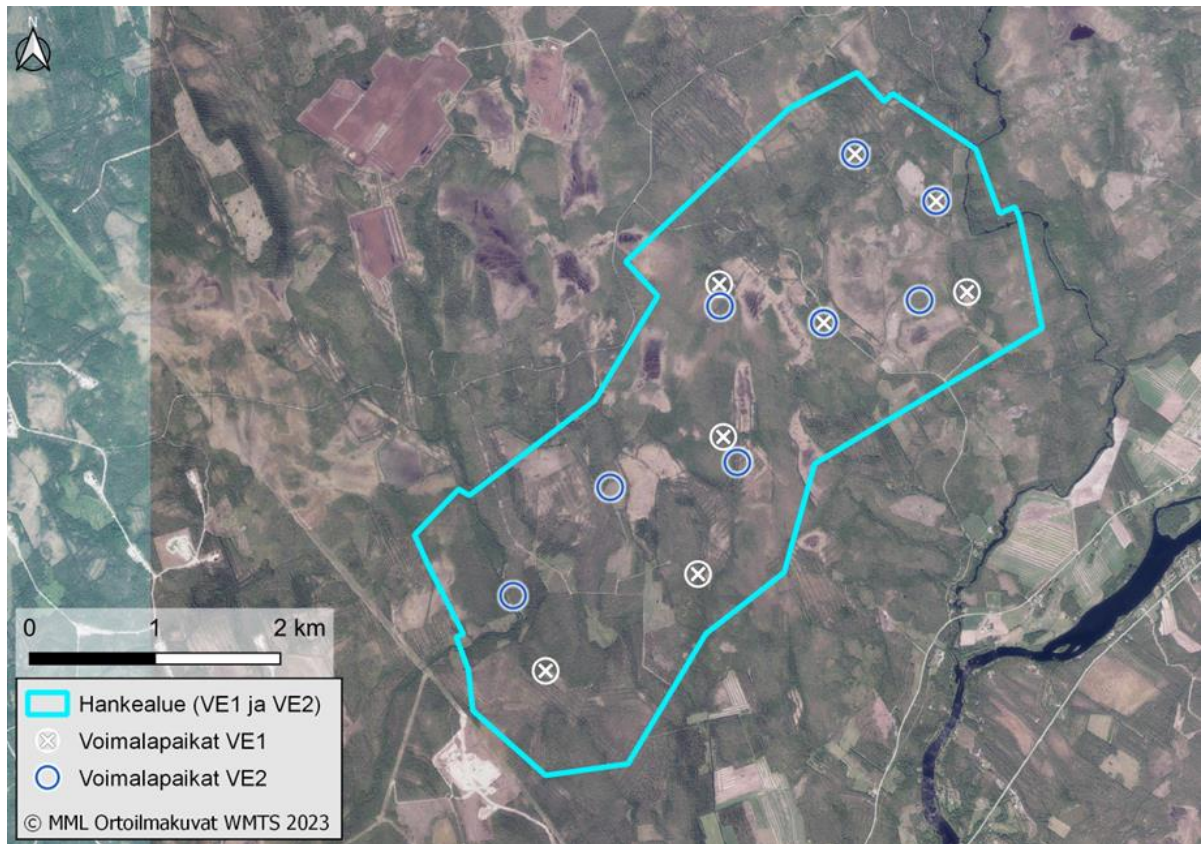
Lappi-sopimuksen strategisia painopisteitä ovat seuraavat seitsemän teemaa: Arktinen talous ja teollisuus kasvavat kestävästi uudistumalla, väestökehityksen ja työvoiman riittävyyden haasteet hallintaan, osaamisen kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön nopeita muutoksia, elinympäristön laatu, hyvinvointi ja peruspalvelut hyvän elämän osatekijöinä, ilmastomuutoksen hillitseminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, hyvä saavutettavuus kilpailukyvyyn ja kasvun mahdollistajana sekä saamelaiskulttuurin elinvoimaisuus.

Elinkeinojen kehittymisen tukena on tunnistettu kehittämisvyöhykkeitä. Perämerenkaaren teollisuus- ja energiavyöhykkeestä todetaan seuraavaa: ”Arktisen talouden painopisteet luonnonvarateollisuus ja hajautettu energiatuotanto sekä ympärivuotinen matkailu näkyvät aluerakenteen tavoitekuvassa. Perämeren rannikolle Meri-Lappiin tulee kehittymään yhä vahvempi teollisten toimintojen vyöhyke, joka monipuolistuu energian tuotantoon ja jakeluun sekä liikenneinfrastruktuuriin liittyvien investointien vaikutuksesta. Perämerenkaarella on suuri merkitys myös Lapin vetylaakson kehittämisessä.”

Simon kuntastrategian 2018–2025 mukaan kunnan tavoitteena on olla uusiutuvien energiamuotojen edelläkävijä. Tavoitteena on myös puhtaiden energiamuotojen hyödyntäminen myös muiden alueen yritysten markkinoinnissa.

5 Suunnittelun lähtökohdat

5.1 Suunnittelualue

Kuva 2. Suunnittelualue ilmakuvassa.

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä ja sinne sijoittuu runsaasti turvemaita, joista osa on ojitettu. Myös ojittamattomia suoalueita sijoittuu suunnittelualueen lounais-, etelä ja itäosiin. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee Torosuon turvetuotantoalue. Lähiseudulla on muutamia maa-aineksenottopaikkoja, joista lähin on Tirola noin 1,9 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Suunnittelualueen koillispuolelle sijoittuu laaja Martimoaavan suoalue. Suunnittelualueella ei ole peltoalueita. Lähimmät laajemmat peltoalueet, joiden ympäristössä on myös nauhamaista asutusta, sijoittuvat suunnittelualueen itäpuolelle Ala-Jokikyliin Pohjoispuolentien ja Simojoen varteen joen länsi-pohjoispuolelle.

Suunnittelualueella lähimpänä sijaitsevat asutuskeskittymät ovat Hamarin ja Karisuvannon kylät Simojokivarressa yli kahden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Lähin taajama-alue on Simon asemanseudulla lähimmillään yli viiden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Muita lähistölle sijoittuvia taajamia ovat Simon kirkonkylä (10 km), Iin Kuivaniemen Asemakylä (12 km) ja Maksniemi (14 km).

Alue on topografialtaan suhteellisen tasaista, korkeus merenpinnasta vaihtelee eteläosien noin 40 metristä pohjoisosan noin 65 metriin.

Suunnittelualueelle sijoittuu yksityisteitä ja metsäautoteitä. Perämaantie kulkee suunnittelualueen läpi yhdistäen Pohjoispuolentien ja Viantiejoentien (yhdystiet 9241 ja 19508).

Suunnittelualueen kaakkoispuolella virtaa Simojoki lähimmillään noin 1,6 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta ja noin 2,2 kilometrin etäisyydellä lähimmistä suunnitelluista voimaloista.

Suunnittelualueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat yli kahden kilometrin etäisyydelle suunnittelualan rajasta.

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Alle 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijaitsee yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Simon rannikon kulttuurimaisemat noin 8 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitelluista voimalapaikoista lounaaseen. Alle 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijaitsee 13 RKY-kohdetta. Suunniteltuja voimaloita lähin RKY 2009 -kohde on Simon rautatieasema noin 7 kilometrin etäisyydellä voimaloista lounaaseen.

Kaava-alueelle sijoittuu kaksi muinaisjäännettä.

Kaava-alueella ei sijaitse Natura-alueita, tai luonnonsuojelualueita. Lähin Natura-alue, Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (FI1301602), sijoittuu suunnittelualan pohjoispuolelle, noin 1,8 kilometrin etäisyydelle lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Suunnitteluala sijoittuu koskiensuojelulla suojellulle Simojoen vesistön alueelle (MUU120042).

5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Hanketta koskevat seuraavat voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.

Luodaan edellytykset vähähiiliseen ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Tehokas liikennejärjestelmä

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ekäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämis- ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

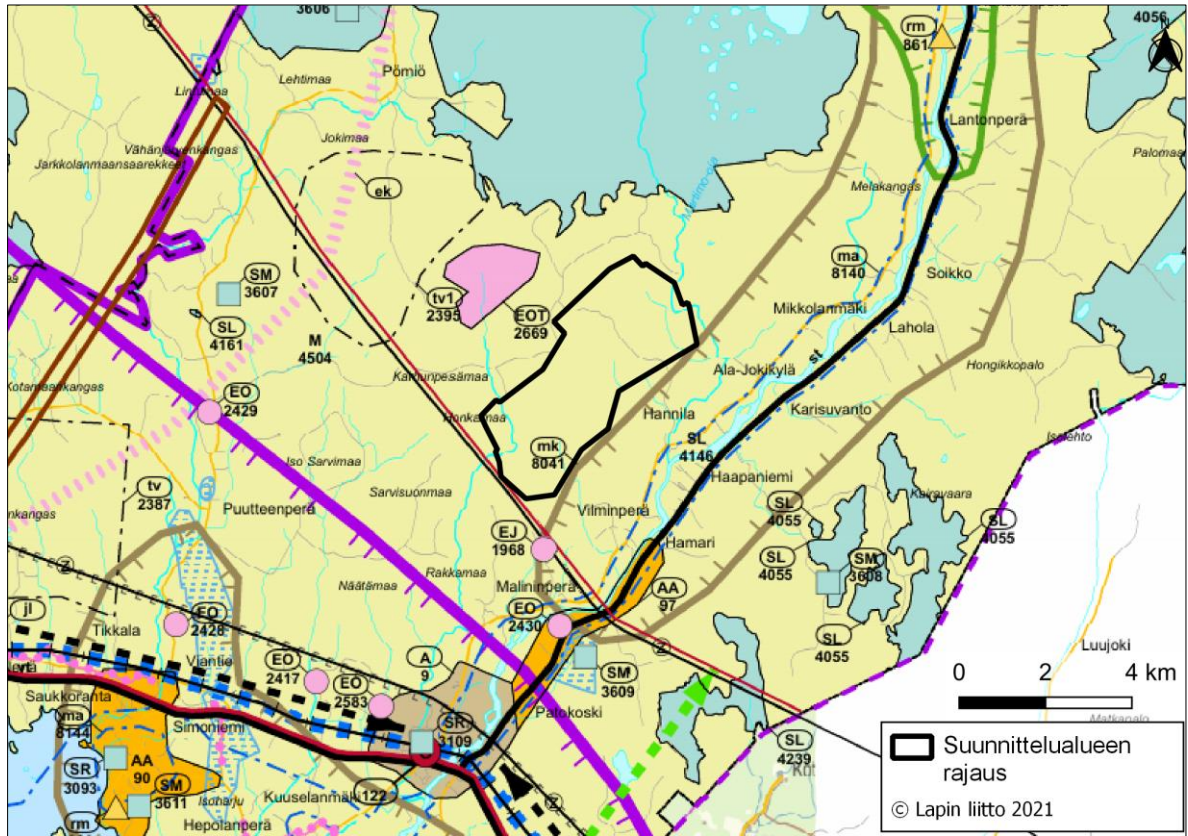
Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

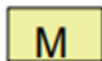
5.3 Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen Länsi-Lapin maakuntakaava. Länsi-Lapin maakuntakaava on Kemi-Tornion ja Tornionlaakson seutukunnat käsittävä kokonaismaakuntakaava, jonka kaava-alueeseen kuuluvat Tornion ja Kemin kaupungit sekä Simon, Keminmaan, Tervolan, Pellon ja Ylitornion kunnat. Lapin liiton maakuntavaltuusto on hyväksynyt Länsi-Lapin maakuntakaavan 26.11.2012. Ympäristöministeriö vahvisti Länsi-Lapin maakuntakaavan 19.2.2014 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 11.9.2015 tekemällä päätöksellä.

Kuva 3. Ote Länsi-Lapin maakuntakaavakartasta. Leilisuon tuulivoimapuiston yleiskaava-alue on lisätty maakuntakaavakartan päälle mustalla rajauksella.

Kaava-alueelle tai sen vaikutusalueelle (0-5 km) sijoittuvat Länsi-Lapin maakuntakaavassa seuraavat merkinnät:

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

VOIMAJOHTO, UUSI

VOIMAJOHTO

MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

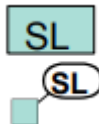

KULTTUURIMYRÄRISTÖN TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE / KOHDE

Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

SEUTUTIE

LUONNONSUOJELUALUE / -KOHDE

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

MUINAISMUISTOALUE / -KOHDE

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla suojeltuja maakuntakaavaan valittuja alueita tai kohteita. Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja.

ASUNTOVALTAINEN ALUE

Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden kerrosalasta pääosa on tarkoitettu asumiseen.

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE

Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita.

TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE

Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ja määrä eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

TURPEENOTTOALUE

Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset.

MAA-AINESTEN OTTOALUE / -KOHDE

Merkinnällä osoitetaan alueita soran tai muiden maa-ainesten ottoa varten.

KOHDEKOHTAISET SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET: EO 2415, EO 2496, EO 2497, EO 2516, EO 2420, EO 2502, EO 2561, EO 2562, EO 2584, EO 2587, EO 2590

Maa-aineisten ottamistoimintaa suunniteltaessa on otettava huomioon alueen sijainti pohjavesialueella. Toiminta on suunniteltava siten, että pohjaveden määrä ja laatu ei heikkene.

JÄTTEENKÄSITTELYKOHDE

Merkinnällä osoitetaan jätteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varatut alueet, kuten kaatopaikat ja jätteiden esikäsittelylaitokset.

TUULIVOIMATUOTANNON SUUNNITTELUUN SOVELTUVA ALUE

Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvia alueita.

Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista.

Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset.

KOHDEKOHTAISET SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET:

tv1 2375, 2376, 2379 ja 2395

Tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee selvittää alueen pesimälinnusto ja lintujen muuttoreitit sekä arvioida yhteisvaikutukset jo toteutuneiden tuulivoimahankkeiden kanssa ja pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Lisäksi koko maakuntakaava-aluetta koskevat seuraavat tuulivoimaa koskevat määräykset:

- Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä.
- Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.
- Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten maankohoamisrannikolla, jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara-alueilla sekä pääteiden matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.
- Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia.
- Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.
- Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on selvitettävä ja otettava huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset ilmavalvontatutkiin ja puolustusvoimien radioyhteyksiin sekä pyydettyä Puolustusvoimien lausunto asiasta.
- Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttöiset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

- ## 5.4 Yleis- ja asemakaavat

Kuva 4. Yleis- ja asemakaava-alueet Leilisuon suunnittelualueen ympäristössä.

5.5 Vireillä olevat kaavat ja muut maankäyttösuunnitelmat

Suunnittelualueen pohjoispuolella on vireillä Lyypäkin tuulivoimahankkeen yleiskaavoitus. Lyypäkin YVA-ohjelma on ollut nähtävillä keväällä 2022 ja YVA-selostus valmistuu vuoden 2023 lopulla. Lyypäkin ja Leilisuon tuulivoimaloiden välinen etäisyys on yli 15 kilometriä.

Suunnittelualan koillispuolella on vireillä Simojoen Lapinkosken ja Harjusrannan osayleiskaavat. Harjusrannan kaava-alue on yli 8 kilometrin etäisyydellä Leilisuon suunnittelualueesta, ja Lapinkosken kaava-alue on yli 9 kilometrin etäisyydellä Leilisuosta. Kaavat ovat tulleet vireille 04.09.2023 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmat ovat nähtävillä 14.09.-14.10.2023.

5.6 Maanomistus

Leilisuon tuulivoimakaavan maa-alueet ovat yhteismetsän, valtion, Tornatorin ja yksityisten maanomistajien omistuksessa. Hankkeesta vastaava on tehnyt vuokrasopimuksia alueen maanomistajien kanssa.

6 Selvitykset ja vaikutusten arviointi

6.1 Vaikutusten arvioinnista

Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain (252/2017) mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Leilisuon tuulivoimahanke ylittää YVA-lain liitteen 1 (126/2019) hankeluettelon mukaisen rajan. YVA-menettelyä sovelletaan tuulivoimahankkeissa, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Leilisuon tuulivoimahankkeen YVA-prosessissa on mukana VE3, jossa voimalaitosten määrä on 14 kappaletta ja kokonaisteho yli 45 MW, joten hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä säädetään vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa:

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kun kaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:ssä tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi, hankkeen ympäristövaikutukset voidaan arvioida lain 3 luvun mukaisen menettelyn sijaan kaavoituksen yhteydessä. Hankkeesta vastaavan on tällöin toimitettava mainitun lain 16 ja 19 §:ssä tarkoitetut tiedot kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle. Yhteysviranomainen vastaa ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyyden tarkistamisesta sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen perustellun päätelmän tekemisestä.

Jos hankkeesta vastaava on sama kuin kyseisen kaavan laatimisesta vastaava viranomainen, ei hankkeen ympäristövaikutusten arviointia voida kuitenkaan tehdä kaavan laatimisen yhteydessä.

Tarkempia säännöksiä kaavan vaikutusten selvittämisestä ja hankkeesta vastaavan velvollisuudesta toimittaa tietoja viranomaisille sekä viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n (MRA, 895/1999) mukaan vaikutusten selvittämisestä säädetään seuraavasti:

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;

- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

(11.2.2016/119) Jos yleis- tai asemakaavan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitetut olennaiset vaikutukset ulottuvat toisen kunnan alueelle, kaavan vaikutuksia selvitettäessä tulee olla tarpeellisessa määrin yhteydessä tähän kuntaan. Jos kaavan olennaiset vaikutukset ulottuvat toisen maakunnan liiton alueelle, tulee vastaavasti olla yhteydessä tähän liittoon.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin ja valmiisiin, ajantasaisiin selvityksiin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

6.2 YVA-prosessissa tuotettava selvitysaineisto

Leilisuon YVA-menettelyn yhteydessä laaditaan seuraavat selvitykset:

- Pölyselvitys
- Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi
- Päiväpetolintuselvitys
- Muuttolinnustonselvitys
- Pesimälinnustonselvitys
- Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi
- EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajiston erilliselvitykset (viitasammakon potentiaaliset elinympäristöt, lepakkoselvitys, muun lajiston esiintymispotentiaali)
- Ympäristöselvitykset ja mallinnukset:
 - Arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu
 - Natura-arviointi:
 - Martimo – Lumiaapa – Penikat (FI1301602, SAC/SPA)
 - Etäämmällä sijaitsevien Natura-alueiden osalta Natura-arviointitarpeen tarkastelu.
 - Maisematarkastelu, näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat
 - Melu- ja välkemallinnus
 - Porotalousselvitys
- Asukaskysely:
 - Otos noin 400 kotitaloutta
 - Lähetty kaikille 5 kilometrin säteellä tuulivoimapuistosta sijaitseville kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille. Satunnaisotannalla myös kauempana asuville.

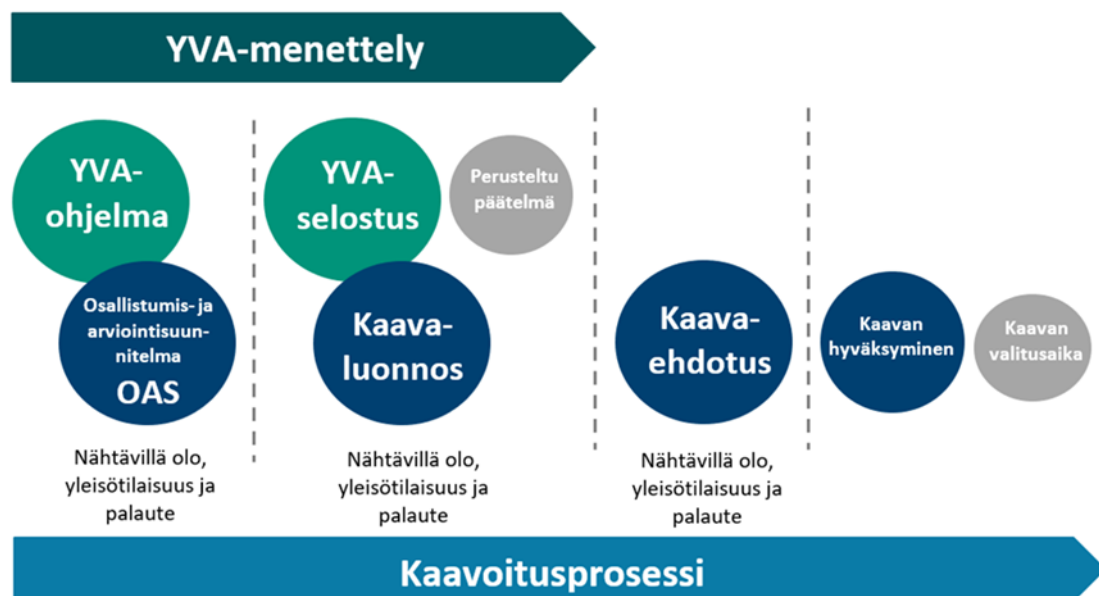
Lisäksi selvitetään mm. hankkeen vaikutukset maankäyttöön, asumisen olosuhteisiin, metsätalouteen, virkistyskäyttöön, metsästyksen, elinkeinoin ja talouteen sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

6.3 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Leilisuon kaava-aluetta on alun perin lähdetty arvioimaan yhdistetyn YVA-kaavamenetelmän avulla. Viranomaisilta saadun ohjeistuksen perusteella hankkeessa on kuitenkin lopulta päädytty erillisiin YVA- ja kaavamenettelyihin. Hankkeen YVA-menettely on käynnistynyt yhdistettynä YVA-kaavamenettelynä vuonna 2021. Hankkeen OAS-YVA-suunnitelma oli nähtävillä 08.12.2021 – 21.01.2022. Hanke on muuttunut ja tarkentunut YVA-ohjelman jälkeen mm. voimalamäärän, -sijoittelun ja hankerajauksen suhteen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tärkeä osa yleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Hankkeen YVA-ohjelma ja kaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma pyritään asettamaan samoihin aikoihin nähtäville. YVA- ja kaavaprosesseihin liittyvät tiedotustilaisuudet pyritään yhdistämään siten, että hankkeesta kiinnostuneet voivat tiedotustilaisuuksissa saada tietoa hankkeen, YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisestä sekä siitä, miten YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset otetaan huomioon hankesuunnittelussa ja kaavoituksessa.

Kuva 5. YVA-menettelyn ja kaavoitusprosessin kulku.

7 Osallistuminen ja vuorovaikutus

7.1 Osalliset

Osallisia ovat:

- Kiinteistönomistajat
- ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:
 - kaavan vaikutusalueen asukkaat
 - yritykset ja elinkeinonharjoittajat
 - virkistysalueiden käyttäjät
 - kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat

- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
 - tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
 - elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
 - erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Edellä mainittuja ovat:

- Cinia Group Oy	- Alaniemen Metsästäjät
- Digita Networks Oy	- Simon Alajoen Linnustajat
- DNA Oy	- Viantienjoen Metsästysseura ry
- Edzcom Oy (Ukkoverkot)	- Veitsiluodon Metsämiehet ry
- Elenia Oy	- Kemi Tornion Lintuharrastajat Xenus ry
- Elisa Oy	- Valajanaavan yhteismetsä
- Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry	- Tornator
- Metsänhoitoyhdistys Lappi	- Leipiön tiekunta
- Isosydänmaan Paliskunta	- Hirvimaan metsäautotien tiekunta
- Paliskuntain yhdistys	- Perämaan metsäautotien tiekunta
- Simon riistanhoitoyhdistys ry	- Sarvisuon metsäautotien tiekunta

- Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Fingrid Oyj
 - Simon kunta
 - Liikenne- ja turvallisuusvi-
rasto Traficom
 - Luonnonvarakeskus Luke
 - Metsähallitus
 - Lapin pelastuslaitos
 - Lapin aluehallintovirasto
 - Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
(ELY-keskus)
 - Lapin liitto
 - Tornionlaakson maakuntamuseo
 - Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti
 - Suomen erillisverkot
 - Väylä (Liikennevirasto)

7.2 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläolonaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläolonaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan perustellut vastineet.

Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä kaavan valmistelu- että ehdotusvaiheessa. Annettuihin lausuntoihin laaditaan perustellut vastineet.

Kaavan vireilletulon ja valmisteluvaiheen nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuudet, joista tiedotetaan kuulutuksen yhteydessä. Kaavan ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa kolmas tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

8 Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu

Kaavoituksen aloitusvaihe ja vireilletulo (loppuvuosi 2021 – alkuvuosi 2022)

Myrsky Oy on tehnyt osayleiskaavan laadinnasta aloitteen Simon kunnalle. Kunnanhallitus hyväksyi kaavoitusaloitteen kokouksessaan 18.1.2021 § 6.

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 29.11.2021 § 385 asettaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman sisältävän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkisesti nähtäville 8.12.2021–21.1.2022 väliseksi ajaksi. Osayleiskaavan vireille tulosta sekä yhdistetyn osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja YVA-suunnitelman nähtävilläolosta kuulutettiin Simon kunnan virallisella ilmoitustaululla internetissä, ELY-keskuksen internetsivuilla sekä kirjeitse hankealueen maanomistajille. Aineisto oli nähtävillä kunnan ja yhteysviranomaisen internetsivuilla sekä kunnanvirastolla.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuus Simon kunnanvirastolla 21.12.2021 klo 17.30. Tilaisuudessa olivat läsnä hankkeesta vastaavan edustajat, kaavoittajan edustaja (kunta), yhteysviranomaisen edustaja sekä YVA- ja kaavakonsultin edustajat. Nähtävilläolosta ja yleisötilaisuudesta ilmoitettiin Lounais-Lappi -lehdessä.

Nähtävilläoloaikana osallisilla ja muilla kansalaisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä asiakirjassa esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä suunnitellusta vaikutusten arvioinnista. Kirjalliset mielipiteet oli toimitettava Simon kunnalle ennen nähtävilläolon päättymistä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana kaavoitusta koskevilta osin. Annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella yhteysviranomainen antoi oman lausuntonsa arviointisuunnitelmasta.

Osayleiskaavasta järjestettiin ensimmäinen viranomaisneuvottelu Lapin ELY-keskuksessa 16.6.2022.

Osayleiskaavan valmisteluvaihe (syksy 2023)

Simon kunta päättää kaavaluonnoksen, kaavaselostuksen ja YVA-selostuksen asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan julkisesti ja nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Osallisilla ja muilla kansalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävilläoloaikana kaavaluonnoksesta, -selostuksesta ja YVA-selostuksesta kirjallisesti Simon kunnalle. Kaavaluonnoksesta, kaavaselostuksesta ja YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot tässä asiakirjassa määritetyiltä viranomaisilta. Annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella yhteysviranomainen antaa perustellun päätelmän YVA-selostuksesta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet.

Hankkeen asiakirjat ovat saatavilla koko prosessin ajan ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/yleiskaavaSimonLeilisuoontuulivoimaYVA sekä Simon kunnan internetsivuilla osoitteessa www.simo.fi/tekniset-palvelut/kaavoitus-2/yleiskaavat/. Mielipiteet ja lausunnot pyydetään toimittamaan sähköpostilla osoitteeseen: simon.kunta@simo.fi tai postitse osoitteeseen: Simon kunta, Ratatie 6. 95200 Simo.

Osayleiskaavan ehdotusvaihe (kevät 2024)

Osayleiskaavaehdotus asetetaan MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti kunnanhallituksen päätöksellä julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi kunnan ilmoitustaululle.

Osayleiskaavan nähtävilläolosta ilmoitetaan julkisesti. Osallisilla on oikeus tehdä kirjallinen muistutus kaavaehdotuksesta. Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti. Muistutus on toimitettava kirjallisena

Simon kunnalle ennen nähtävillälön päättymistä, sähköpostilla osoitteeseen: simon.kunta@simo.fi tai postitse osoitteeseen: Simon kunta, Ratatie 6. 95200 Simo.

Osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet.

Nähtävillälön yhteydessä järjestetään tarvittaessa tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Osayleiskaavasta järjestetään tarvittaessa ehdotusvaiheessa toinen viranomaisneuvottelu.

Osayleiskaavan hyväksymisvaihe (kesä 2024)

Simon kunnanvaltuusto päättää osayleiskaavan hyväksymisestä. Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskusta, muita lausunnon antaneita ja tiedottamista erikseen pyytäneitä sekä kunnan ilmoitustaululla ja internetsivuilla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n mukaan osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §).